

Hoofdstuk 3.3

Van Gods eigenschappen

- Wordt behandeld in 6 Lessen

A. Algemeen

- Les 1:v/a 1 t/m 5

B. Onmededeelbare eigenschappen

- Les 2:v/a 6 t/m 9
- Les 3:v/a 10 t/m 15

C. Mededeelbare eigenschappen

- Les 4:v/a 16 t/m 21
- Les 5:v/a 22 t/m 30
- Les 6:v/a 31 t/m 38

Wegens thematische behandeling lopen de vragen in les niet altijd gelijk met de volgorde in het vragenboekje

Hoofdstuk 3.3

Van Gods eigenschappen (algemeen)(1)

- In Zijn namen maakt God bekend WIE Hij is
- In Zijn eigenschappen HOEDANIG Hij is
  - Voor menselijk verstand niet te bevatten
    - Daarom openbaart God Zich met menselijke begrippen
- Verschil menselijke- en Goddelijke eigenschappen:
  - A. Mensen *hebben* eigenschappen:
    - Lichamelijk (sterk, zwak enz.)
    - Ziel (karaktereigenschappen zoals zachtaardig, hardvochtig enz.)
  - Deze eigenschappen samen vormen de menselijke natuur

Van Gods eigenschappen (algemeen)(2)

B. God bestaat *in* Zijn eigenschappen:

- Deze eigenschappen geven de Goddelijke natuur te kennen

- *Jer. 10:10: Maar de HEERE God is de Waarheid, Hij is de levende God en een eeuwig Koning;*

- **Alle Goddelijke eigenschappen sluiten elkaar in**

- *Joel 2:13: want Hij is genadig en barmhartig, lankmoedig en groot van goedertierenheid*

- D.L. II.1: God is niet alleen ten hoogste barmhartig, maar ook ten hoogste rechtvaardig

- **De Bijbel noemt deze eigenschappen ook:**

- **Deugden**

- *1 Petr. 2:9 opdat gij zoudt verkondigen de deugden Desgenen Die u uit de duisternis geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht*

- **Volmaaktheden**

- *Matth. 5:48: Weest dan gijlieden volmaakt, gelijk uw Vader, Die in de hemelen is, volmaakt is..*

Van Gods eigenschappen (algemeen)(3)

- De Goddelijke eigenschappen worden ook onderscheiden in:
  1. Personele eigenschappen (Hfd. 3.4 v/a 14)
  2. Wezenseigenschappen (in dit Hfd. 3.3 aan de orde)
- Wezenseigenschappen tonen hoe God boven alle schepselen verheven is
  - *Jes. 66:1: De hemel is Mijn troon en de aarde is de voetbank Mijner voeten.*
- Vereist van ons eerbied
  - *Ps. 2:6: Vreest 's HEEREN macht, en dient Zijn Majesteit; Juicht, bevend op 't gezicht van Zijn vermogen.*
- En diep ontzag
  - *Ps. 68:17: Hoe groot, hoe vreeslijk zijt G' alom, Uit Uw verheven heiligdom,*

Van Gods eigenschappen (algemeen)(4)

- Gods eigenschappen (deugden en volmaaktheden)
  - zijn God Zelf: (v/a 1)
    - God IS een Licht
      - *1 Joh. 1:5: en wij u verkondigen, dat God een Licht is en gans geen duisternis in Hem is.*
    - God IS de Waarheid
      - *Jer. 10:10: Maar de HEERE God is de Waarheid*
      - *Num. 23:19: God is geen man, dat Hij liegen zou, noch eens mensens kind, dat het Hem berouwen zou; zou Hij het zeggen en niet doen, ...*
    - God IS het Leven
      - *Joh. 14:6: Ik ben de Weg, en de Waarheid, en het Leven*
    - God IS Liefde
      - *1 Joh. 4:8: want God is Liefde.*
    - God IS de Heiligheid Zelf
      - *Lev. 19:2: want Ik, de HEERE uw God, ben heilig.*
      - *Amos 4:2: De Heere HEERE heeft gezworen bij Zijn heiligheid*

Van Gods eigenschappen (algemeen)(5)

- Eigenschappen zijn God Zelf.
  - Zie bekende Gereformeerde geloofsbelijdenissen:
    - NGB Art. Art.1:
      - Wij geloven allen met het hart en belijden met den mond dat er is een enig en eenvoudig geestelijk Wezen, Hetwelk wij God noemen: eeuwig, onbegrijpelijk, onzienlijk, onveranderlijk, oneindig, almachtig; volkomen wijs, rechtvaardig, goed, en een zeer overvloedige Fontein van alle goed.
    - Westminster Catechismus v/a 4:
      - Wat is God? God is een Geest, oneindig, eeuwig, onveranderlijk in Zijn Wezen, wijsheid, kracht, heiligheid, rechtvaardigheid, goedheid en waarheid
- Conclusie:
  - In God is een oneindige volmaaktheid (v/a 2)

Van Gods eigenschappen (algemeen)(6)

- Een oneindige volmaaktheid!
  - Waarom spreekt v/a 2 dan over verschil en onderscheid?
- 1. De oneindige volmaaktheid is in God
  - Er is geen wezenlijk verschil tussen de Goddelijke eigenschappen
  - En ook geen onderscheid tussen het Wezen van God en Zijn eigenschappen
    - *Jak. 1:17: bij Welken geen verandering is of schaduw van omkering.*
- Onderscheid tussen Wezen en eigenschappen wordt door dwaalgeesten gemaakt om o.a.:
  - Bijbelse leer van de Drie-eenheid te loochenen
  - Bijbelse leer van de predestinatie te loochenen (door een veranderlijkheid in Gods wil te stellen)

Van Gods eigenschappen (algemeen)(7)

2. **Vershil en onderscheid in uitwerking (v/a 2):**
  - a) Onderscheid naar verscheiden voorwerpen
  - b) Vershil in uitwerking naar de schepselen
  - c) Vershil naar menselijke bevatting
- Voorbeeld van 3 verschillende uitwerkingen of openbaringen van Gods goedheid
  - Deze wordt genoemd:
    - a) Genade t.o.v. een onwaardige zondaar
    - b) Barmhartigheid of ontferming t.o.v. een ellendig mens
    - c) Lankmoedigheid of verdraagzaamheid t.o.v. van een bruto zondaar

Van Gods eigenschappen (algemeen)(8)

- In de geloofsleer worden Gods eigenschappen onderscheiden (v/a 3):
  - **Onmededeelbare eigenschappen (v/a 4)**
    - Deze worden afzonderlijk in de volgende lessen behandeld
  - **Mededeelbare eigenschappen (v/a 16)**
    - Deze worden afzonderlijk in de volgende lessen behandeld
- **Wat wordt met dit onderscheid bedoeld?**
  - Dat er van sommige eigenschappen (de mededeelbare) een *flauwe vergelijking* met menselijk eigenschappen is
  - Dat van de andere eigenschappen (de onmededeelbare) *geen enkele vergelijking* met menselijke eigenschappen is (v/a 5)
    - *Jes. 40:18: Bij wien dan zult gij God vergelijken? Of wat gelijkenis zult gij op Hem toepassen?*

Van Gods eigenschappen (algemeen)(9)

- Is dit onderscheid Bijbels? JA!
- Gods Woord spreekt ook in vergelijkende zin over Goddelijke en menselijke eigenschappen b.v.:
- “Naar Ons beeld”:
  - *Gen. 1:26: Laat Ons mensen maken, naar Ons beeld, naar Onze gelijkenis*
- “Goddelijke natuur deelachtig”
  - *2 Petr. 1:4: opdat gij door dezelve der Goddelijke natuur deelachtig zoudt worden*
- Ook in de vermaning tot navolging
  - *Ef. 5:1: ZIJT dan navolgers Gods, als geliefde kinderen;*
- En tot gelijkvormigheid
  - *Matth. 5:48: Weest dan gijlieden volmaakt, gelijk uw Vader, Die in de hemelen is, volmaakt is.*
  - *1 Petr. 1:15: Daarom dat er geschreven is: Zijt heilig, want Ik ben heilig.*

Van Gods eigenschappen (algemeen)(10)

- Waarom aandacht aan dit onderscheid?
- Dit kan ons voor dwalingen behoeden b.v.:
  - Onderscheiding van de onmededeelbare eigenschappen van de mededeelbare tegen:
    - Polytheïsme (meergodendom)
    - Pantheïsme (ieder mens draagt iets goddelijks in zich)
  - Onderscheiding mededeelbare eigenschappen van de onmededeelbare tegen:
    - Deïsme (miskenning van Gods onderhouding, regering en besturing)
    - Atheïsme (loochening bestaan van God als wezenlijk Persoon)
- De 4 genoemde verderfelijke dwalingen tasten het Wezen Gods aan

Van Gods eigenschappen (algemeen)(11)

- *Huiswerkvraag*
- *Wat is het grote verschil tussen alle andere wezens en het Wezen Gods?*

Van Gods eigenschappen (onmededeelbaar) (1)

- **Onmededeelbaar betekent:**
  - Geen enkele vergelijking mogelijk met menselijke eigenschappen
  - Niets van in de mens aanwezig (pantheïsme)
- **Vijf onmededeelbare eigenschappen van God:**
  1. Onafhankelijkheid
  2. Eenvoudigheid
  3. Eeuwigheid
  4. Overalteenwoordigheid
  5. Onveranderlijkheid
- Bij behandeling steeds bedenken dat elke eigenschap de oneindig volmaakte God Zelf is.

Van Gods eigenschappen (onmededeelbaar) (2)

1. Onafhankelijkheid (v/a 6)

- Dat Hij is van Zichzelf, en bestaat door Zichzelf
- Onafhankelijkheid is een volmaaktheid waardoor God van niets of niemand afhankelijk is:
  - In Zijn Wezen
    - *Ex. 3:14: En God zeide tot Mozes: IK ZAL ZIJN DIE IK ZIJN ZAL*
  - In Zijn bestaan
    - *Joh. 5:26: Want gelijk de Vader het leven heeft in Zichzelven,*
  - In Zijn werking
    - *Gen. 17:1: Ik ben God de Almachtige;*
- Met deze eigenschap toont God Zijn hoogheid en soevereiniteit
  - *Psalm 115:23: Onze God is toch in den hemel, Hij doet al wat Hem behaagt.*

Van Gods eigenschappen (onmededeelbaar) (3)

1. Onafhankelijkheid (vervolg)

- God is ook volmaakt onafhankelijk in:

- In Zijn werken kennen en willen

- *Jes. 14:27: Want de HEERE der heirscharen heeft het in Zijn raad besloten; wie zal het dan breken? En Zijn hand is uitgestrekt; wie zal ze dan keren?*

- Daarmee toont Hij Zich El Schaddai = Algenoegzame.

- Gen.17:1: zo verscheen de HEERE aan Abram en zeide tot hem: Ik ben God de Almachtige;

- Omgekeerd betekent dit:

- dat alles en iedereen van Hem afhankelijk is

- *Hand. 17:25-28: ..... Want in Hem leven wij en bewegen ons.....*

- Onafhankelijkheid was het lokaas dat tot de val in het Paradijs leidde

- Gen. 3:5: Maar God weet, dat ten dage als gij daarvan eet, zo zullen uw ogen geopend worden; en gij zult als God wezen, kennende het goed en het kwaad.

Van Gods eigenschappen (onmededeelbaar) (4)

2. Eenvoudigheid (v/a 7)

- Eénvoudig, in de zin van enkelvoudig
  - Betekent dat alles in God één is
    - *Deut. 6:4: Hoor, Israël, de HEERE onze God is een enig HEERE.*
- Deze volmaaktheid houdt in:
  - a) Dat Hij alléén God is en dat er slechts één God is
    - *1 Kor. 8:6: Nochtans hebben wij maar één God,*
    - En vloeit voort uit Zijn onafhankelijkheid
      - *Hebr. 6:13: dewijl Hij bij niemand die meerder was, had te zweren, zo zwoer Hij bij Zichzelve,*
  - b) En betekent dat Hij *niet samengesteld* is
    - De mens is samengesteld uit ziel en lichaam
    - Maar God is een Geest; éénvoudig
      - *Joh. 4:24: God is een Geest, en die Hem aanbidden, moeten Hem aanbidden in geest en waarheid.*

Van Gods eigenschappen (onmededeelbaar) (5)

3. Eeuwigheid (v/a 8)

- God is ‘van eeuwigheid tot eeuwigheid’
  - zonder begin en zonder einde
    - *Psalm 90:2: ja, van eeuwigheid tot eeuwigheid zijt Gij God.*
  - zonder verandering
    - *Mal. 3:6: Want Ik, de HEERE, word niet veranderd; daarom zijt gij, o kinderen Jakobs, niet verteerd.*
  - zonder veroudering
    - *Jes. 40:28: Hebt gij niet gehoord dat de eeuwige God, de HEERE, de Schepper van de einden der aarde, noch moede noch mat wordt?*
- Waarom staat er dan in Dan. 7:9 ‘de Oude van dagen’?
  - Kantt. 45: Dit is een omschrijving van den eeuwigen waren God, Die vóór alle eeuwigheid geweest is, nu is, en in alle eeuwigheid zijn zal.
- Op meerdere plaatsen wordt de eeuwigheid naar menselijke bevatting uitgedrukt. (Zie ook blad 8 en 9)

Van Gods eigenschappen (onmededeelbaar) (6)

3. Eeuwigheid (vervolg)

- Eeuwigheid is geen oneindige verlenging van de tijd (v/a 9)
  - Tijd en eeuwigheid hebben geen gemeenschap
    - *Openb. 10:6: En Hij zwoer bij Dien Die leeft in alle eeuwigheid, Die den hemel geschapen heeft en hetgeen daarin is, en de aarde en hetgeen daarin is, en de zee en hetgeen daarin is, dat er geen tijd meer zal zijn;*
- God staat boven de tijd
  - Hij heeft de tijd Zelf geschapen
    - *Gen. 1:5: En God noemde het licht dag, en de duisternis noemde Hij nacht.*
  - Bij Hem (en bij Christus naar Zijn Goddelijke natuur) is een eeuwig heden
    - *Hebr. 13:8: Jezus Christus is gisteren en heden Dezelfde en in der eeuwigheid.*

Van Gods eigenschappen (onmededeelbaar) (7)

3. Eeuwigheid (vervolg)

- Mensen (en engelen) zijn geschapen en hebben een begin
  - *NGB Art.12: Wij geloven dat de Vader door Zijn Woord, dat is door Zijn Zoon, den hemel, de aarde en alle schepselen uit niet heeft geschapen, ... Hij heeft ook de engelen goed geschapen,*
- Mensen hebben, vroeger of later, een eind
  - *Psalm 90: 10: Aangaande de dagen onzer jaren, daarin zijn zeventig jaar; of zo wij zeer sterk zijn, tachtig jaar*
- De ziel van de mens is onsterfelijk
  - *Pred. 12:5: want de mens gaat naar zijn eeuwig huis,*
- En bestaat ‘tot in eeuwigheid’
  - In een eeuwige bestemming
    - *Mal. 3: 18: Dan zult gijlieden wederom zien het onderscheid tussen den rechtvaardige en den goddeloze, tussen dien die God dient en dien die Hem niet dient.*

Van Gods eigenschappen (onmededeelbaar) (8)

3. Eeuwigheid (vervolg)

- **Opmerkingen bij begrip eeuwigheid:**
  - a) **God openbaart Zijn volmaaktheden, waaronder Zijn eeuwigheid, naar onze menselijke wijze van voorstelling**
    - *Psalm 90:4: Want duizend jaren zijn in Uw ogen als de dag van gisteren*
    - *2 Petr. 3:8 Doch deze ene zaak zij u niet onbekend, geliefden, dat één dag bij den Heere is als duizend jaren, en duizend jaren als één dag.*
    - *Openb. 1:4: Die is en Die was en Die komen zal.*
- **Deze teksten geven geen verandering, afwisseling en opvolging van tijd aan (Socinianen en pantheïsten)**
- **Maar dienen om met ons eindig en verdorven verstand enig begrip te hebben van deze oneindige volmaaktheid van het Goddelijk Wezen.**

Van Gods eigenschappen (onmededeelbaar) (9)

3. Eeuwigheid (vervolg)

- Opmerkingen bij begrip eeuwigheid (vervolg):

b) De Bijbel spreekt op sommige plaatsen in betrekkelijke zin over begrip 'eeuwigheid'

- *Gen. 17:13: en Mijn verbond zal zijn in ulieder vlees tot een eeuwig verbond.*
  - » Kant. 25: Eeuwig voor alle gelovigen in Christus, ten aanzien van het geestelijke; maar voor de Israëlieten tijdelijk, tot op de komst van Christus,
- Begrip 'eeuwig' betekent hier zeer 'duurzaam'.
  - *Exo. 21:6: en zijn heer zal hem met een priem zijn oor doorboren, en hij zal hem eeuwiglijk dienen.*
    - Kant. 14: en hij zal u een dienstknecht der eeuwigheid zijn, dat is, den gansen tijd zijns levens
- 'Eeuwig' betekent hier 'levenslang'
  - *(zie ook Deut. 15:17, Psalm 40:7 en Hebr. 10:5)*

Van Gods eigenschappen (onmededeelbaar) (10)

3. Eeuwigheid (vervolg)

- b) De Bijbel spreekt op sommige plaatsen in betrekkelijke zin over begrip 'eeuwigheid' (vervolg)
  - *Deut.33:15: En van het voornaamste der oude bergen, en van het uitnemendste der eeuwige heuvelen,*
    - 'Eeuwige' ziet hier op vastheid en onwrikbaarheid
  - *Joh. 10:28: En ik geef hun het eeuwige leven;*
    - De Heere Jezus spreekt dikwijls in deze zin wanneer Hij doelt op een nooit meer eindigende gemeenschap met God.

- *Huiswerkvraag: Wat betekent het dat God eenvoudig is?*

Van Gods eigenschappen (onmededeelbaar) (11)

4. Overalteenwoordigheid

- De eigenschap van God waardoor Hij oneindig van plaats is (v/a 10)
  - Zowel in als buiten alle dingen en plaatsen
    - *Jer. 23:23-24: Ben Ik een God van nabij, spreekt de HEERE, en niet een God van verre? Zou zich iemand in verborgen plaatsen kunnen verbergen, dat Ik hem niet zou zien? spreekt de HEERE; vervul Ik niet den hemel en de aarde? spreekt de HEERE.*
  - Niet alleen in Zijn werking, ook in Zijn Wezen
    - Hij werkt immers door zijn Wezen, ook al begrijpen wij dat niet (v/a 11)
      - *Psalm 139:7-10: Waar zou ik heengaan voor Uw Geest, en waar zou ik heenvlieden voor Uw aangezicht? Zo ik opvoer ten hemel, Gij zijt daar; of bedde ik mij in de hel, zie, Gij zijt daar. Nam ik vleugelen des dageraads, woonde ik aan het uiterste der zee, Ook daar zou Uw hand mij geleiden, en Uw rechterhand zou mij houden.*

Van Gods eigenschappen (onmededeelbaar) (12)

4. Overalteenwoordigheid (vervolg)

- Wat leert ons Psalm 139:7-10

A. God is in de Hemel, daar:

- vertoont Hij Zijn heerlijkheid bovenal (v/a 12)
  - *Jes. 66:1: De hemel is Mijn troon en de aarde is de voetbank Mijner voeten*
- straalt Hij Zijn luister het meest uit
  - *Psalm 103:19: De HEERE heeft Zijn troon in de hemelen bevestigd*
- toont Hij Zijn almacht
  - *Psalm 115:3: Onze God is toch in den hemel, Hij doet al wat Hem behaagt.*
- deelt Hij Zijn gaven (het leven tot in eeuwigheid) mee
  - *Efe. 4:8: Als Hij opgevaren is in de hoogte, heeft Hij de gevangenis gevangen genomen, en heeft den mensen gaven gegeven.*

Van Gods eigenschappen (onmededeelbaar) (13)

- **Wat leert ons Psalm 139:7-10 (vervolg)**

B. God is ook op de aarde:

- **Hij kent alle schepselen**

- *Hebr. 4:13: En er is geen schepsel onzichtbaar voor Hem; maar alle dingen zijn naakt en geopend voor de ogen Desgenen met Welken wij te doen hebben*

- **Onderhoudt, regeert en bestuurt alle dingen**

- *Matth. 5:45: want Hij doet Zijn zon opgaan over bozen en goeden, en regent over rechtvaardigen en onrechtvaardigen.*
- *Hand. 17:27-28: Opdat zij den Heere zouden zoeken, of zij Hem immers tasten en vinden mochten, hoewel Hij niet ver is van een iegelijk van ons. Want in Hem leven wij en bewegen ons .....*

- **Heeft een bijzondere zorg voor Zijn kinderen**

- *Jes 43:2: Wanneer gij zult gaan door het water, Ik zal bij u zijn, en door de rivieren, zij zullen u niet overstromen; wanneer gij door het vuur zult gaan, zult gij niet verbranden, en de vlam zal u niet aansteken.:*

Van Gods eigenschappen (onmededeelbaar) (14)

- **Wat leert ons Psalm 139:7-10** (vervolg)

C. God is ook in de hel:

- Met straffende gerechtigheid
- en eeuwige toorn

- *Matth. 25:41: Gaat weg van Mij, gij vervloekten, in het eeuwige vuur, hetwelk den duivel en zijn engelen bereid is*

- **Gods overalteenwoordigheid NIET in alle dingen en op alle plaatsen op dezelfde wijze**

- In de hemel in volle heerlijkheid
- Op aarde (algemeen) met zijn Onderhouding, Medewerking en Regering (H.C. zondag 10) = Koninkrijk van Zijn macht of voorzienigheid
- Op aarde in Zijn Kerk met zijn genade = koninkrijk van Zijn genade
- Op aarde in de ware gelovigen met Zijn Geest
- In de hel met Zijn toorn

Van Gods eigenschappen (onmededeelbaar) (15)

- Schijnbaar tegenstrijdige Bijbelteksten

- Gen. 11:5: Toen kwam de HEERE neder om te bezien de stad en den toren, ...
- *Kant. 13: Menselijk van den oneindigen en alwetenden God gesproken.*
- Num. 14:42: De HEERE zal in het midden van u niet zijn
- Kant. 53: Te weten met Zijn hulp en bijstand.
- 1 Kon. 19:11-12: ..... En na de aardbeving een vuur; de HEERE was *ook* in het vuur niet; en na het vuur het suizen van een zachte stilte.
- *Kant. 25: De Heere is wel overal, maar niet op allerlei manier. Hij is in den wind, in de aardbeving en in het vuur niet geweest ten aanzien van Zijn Goddelijke aanspraak, maar alleen ten aanzien van de openbaring van enige Goddelijke eigenschappen.*
- Zie ook Spr. 15:29 en Jes. 66:1.
- Al deze teksten wijzen op een meerdere of mindere openbaring van Gods overalteenwoordigheid

Van Gods eigenschappen (onmededeelbaar) (16)

5. Onveranderlijkheidheid (v/a 13)

- De eigenschap van God waardoor hij altijd Dezelfde blijft

- *Mal. 3:6: Want Ik, de HEERE, word niet veranderd; daarom zijt gij, o kinderen Jakobs, niet verteerd.*

- Volmaakt Dezelfde:

- In Zijn Wezen

- *Psalm 102:28: Maar Gij zijt Dezelfde, en Uw jaren zullen niet geëindigd worden..*

- In woorden

- *Num. 23:19: God is geen man, dat Hij liegen zou, noch eens mensen kind, dat het Hem berouwen zou; zou Hij het zeggen en niet doen, of spreken en niet bestendig maken?*

- In werken

- *Jak. 1:17: Alle goede gave en alle volmaakte gift is van boven, van den Vader der lichten afkomende, bij Welken geen verandering is of schaduw van omkering.*

Van Gods eigenschappen (onmededeelbaar) (17)

5. Onveranderlijkheid (vervolg)

- **Volmaakt onveranderlijk betekent:**

- 1) God kan niet beter worden

- Dan zou Hij nu niet volmaakt zijn

- 2) God kan niet minder worden

- Dan zou Hij niet het volmaakte Wezen blijven

- Ook de Heere Jezus bleef naar, Zijn Goddelijke natuur, volmaakt onveranderlijk

- Hij bleef wat Hij was: waarachtig God
- Hij werd wat Hij niet was: waarachtig en rechtvaardig mens

- *Art. 19 NGB: Gelijk dan de Goddelijke natuur altijd ongeschapen gebleven is, zonder begin der dagen of einde des levens, vervullende hemel en aarde, alzo heeft de menselijke natuur haar eigenschappen niet verloren, maar is een schepsel gebleven,*

Van Gods eigenschappen (onmededeelbaar) (18)

5. Onveranderlijkheid (vervolg)

• Gods onveranderlijkheid = troost voor Zijn kerk

– Wat Hij belooft heeft, doet Hij

- *1 Sam. 15:29: En ook liegt Hij, Die de Overwinning Israëls is, niet en het berouwt Hem niet; want Hij is geen mens, dat Hem iets berouwen zou*

– Wat hij begonnen is, zal Hij voleindigen

- *Psalm 138:8: De HEERE zal het voor mij voleinden; Uw goedertierenheid, HEERE, is in eeuwigheid; laat niet varen de werken Uwer handen.*

– ‘Afval der heiligen’ volstrekt onmogelijk

- *Joh. 10:28-29: En Ik geef hun het eeuwige leven; en zij zullen niet verloren gaan in der eeuwigheid, en niemand zal dezelve uit Mijn hand rukken. Mijn Vader, Die ze Mij gegeven heeft, is meerder dan allen, en niemand kan ze rukken uit de hand Mijns Vaders.*
- *Phil. 1:6: Vertrouwende ditzelve, dat Hij Die in u een goed werk begonnen heeft, dat voleindigen zal tot op den dag van Jezus Christus;*

Van Gods eigenschappen (onmededeelbaar) (19)

- **Schijnbare verandering van daden, werken (v/a 14)**
  - Gen. 6:6: Toen berouwde het den HEERE dat Hij den mens op de aarde gemaakt had, en het smartte Hem aan Zijn hart.
    - *Kant. 16: Aldus wordt menselijkerwijze in de Heilige Schrift van God gesproken, omdat Hij Zijn werk of doen verandert, hoewel Hij in Zichzelve onveranderlijk blijft.*
- **Schijnbare verandering in Zijn toorn en oordelen**
  - Amos 7:3-6: Toen berouwde zulks den HEERE .....
  - Jona 3:9-10: ... en het berouwde God over het kwaad dat Hij gesproken had hun te zullen doen, en Hij deed het niet.
  - Joel 2:13-14: ... Wie weet, Hij mocht Zich wenden en berouw hebben...
    - *Kant. 46: Versta het kwaad der straf, dat God afwendt, matigt, enz., wanneer Hij menselijk gezegd wordt berouw te hebben.*
- **Veranderingen van Zijn daden, werken, toorn en oordelen zijn in Zijn onveranderlijk besluit opgenomen**
  - *Hand. 15:18: Gode Zijn al Zijn werken van eeuwigheid bekend*

Van Gods eigenschappen (onmededeelbaar) (20)

- Schijnbare verandering in plaats (v/a 15)

- Exo. 19:18: En de ganse berg Sinai rookte, omdat de HEERE op denzelven nederkwam in vuur;
- Gen. 11:5: Toen kwam de HEERE neder om te bezien de stad en den toren
  - *Kant. 13: Menselijk van den oneindigen en alwetenden God gesproken*

- Veranderingen van plaats wijzen op een meer of mindere openbaring van Zijn tegenwoordigheid.

- God trekt Zijn gunst in
  - *Hos. 5:5-6 .. Met hun schapen en met hun runderen zullen zij dan gaan om den HEERE te zoeken, maar niet vinden; Hij heeft Zich van hen onttrokken.*
- God zegent overvloediger
  - Exo. 20:24: aan alle plaats waar Ik Mijns Naams gedachtenis stichten zal, zal Ik tot u komen en zal u zegenen.

Van Gods eigenschappen (onmededeelbaar) (21)

- Huiswerkvragen:

1. *Betekent Gods overalteenwoordigheid ook dat Hij in zondige, vuile en onreine plaatsen is?*
2. *Zo ja, hoe verhoudt zich dat met de deugd van Zijn heiligheid?*
3. *Wat heeft Gods overalteenwoordigheid ons in het bijzonder te zeggen*

Van Gods eigenschappen (mededeelbaar) (22)

- Alle redelijk schepselen (mensen en engelen) hebben:
  1. Verstand = besturend vermogen
  2. Wil = besluitend vermogen
  3. Macht = uitvoerend vermogen
- Bij de mens zijn deze vermogens (eigenschappen)
  - Beperkt omdat elk schepsel afhankelijk is van de Schepper
    - *Rom. 9:20: Maar toch, o mens, wie zijt gij, die tegen God antwoordt?*
  - Geschonden door de zondeval
    - *Ef. 4:18: Verduisterd in het verstand, vervreemd zijnde van het leven Gods,*
- In het Goddelijk Wezen zijn Zijn verstand, wil en macht volmaakte deugden of eigenschappen
  - *Ps. 119:69: Gij zijt volmaakt, Gij zijt rechtvaardig, HEER';*

Van Gods eigenschappen (mededeelbaar) (23)

- Er is wel een zwakke vergelijking tussen de mededeelbare eigenschappen van God en de mens
- Daarom worden ze mededeelbaar genoemd.
- Door deze ‘mededeling’ toont God zijn voortdurende aanwezigheid in de Schepping
  - *Hand. 17:28: Want in Hem leven wij en bewegen ons en zijn wij; gelijk ook enigen van uw poëten gezegd hebben: Want wij zijn ook Zijn geslacht.*
  - » Kant. 61: Dat is, wij zijn van God afkomstig door de schepping
- In Hellenbroek 7 mededeelbare eigenschappen (v/a 16)
- Gewoonlijk verdeeld in drie ‘hoofdeigenschappen’
  - Gods verstand of kennis
  - Gods wil
  - Gods macht
    - Met elk hun onderverdeling

Van Gods eigenschappen (mededeelbaar) (24)

1. Gods kennis of verstand

- a) Volmaakte wetenschap = alwetendheid
  - *Psalm 147:5: Zijns verstands is geen getal.*
- Volmaakte kennis van Zichzelf (v/a 18)
  - *Hand. 15:18: Gode zijn al Zijn werken van eeuwigheid bekend.*
- Volmaakte kennis van alles buiten Hem (v/a 19)
  - Van de schepping
    - *Psalm 147:4: Hij telt het getal der sterren; Hij noemt ze alle bij namen.*
  - Van de schepselen (gedachten)
    - *Psalm 94:11: De HEERE weet de gedachten des mensen, dat zij ijdelheid zijn.*
  - Van de schepselen (handelingen)
    - *Hebr. 4:13: maar alle dingen zijn naakt en geopend voor de ogen Desgenen met Welken wij te doen hebben.*

Van Gods eigenschappen (mededeelbaar) (25)

1. Gods kennis of verstand

a) Volmaakte kennis van alles buiten Hem (vervolg)

- Van alles wat gebeurd is, gebeurt en nog gebeuren zal (v/a 20)
  - *Jes. 40:13-14: Wie heeft den Geest des HEEREN bestierd, en wie heeft Hem als Zijn raadsman onderwezen? Met wien heeft Hij raad gehouden, die Hem verstand zou geven en Hem zou leren van het pad des rechts, en Hem wetenschap zou leren en Hem zou bekendmaken den weg des veelvoudigen verstands?*
- **Betekenis van zijn alwetendheid:**
  - Hij weet alle dingen volmaakt
    - *Job 34:21: Want Zijn ogen zijn op ieders wegen*
  - Niets gebeurt wat Hij niet vooraf heeft geweten
    - *Hand. 15:18: Gode zijn al Zijn werken van eeuwigheid bekend.*
  - Is eeuwig en onveranderlijk
    - *Jes. 46:10: Mijn raad zal bestaan en Ik zal al Mijn welbehagen doen*

Van Gods eigenschappen (mededeelbaar) (26)

1. Gods kennis of verstand

b) Volmaakte wijsheid

- Hij leidt al wat er gebeurt tot een bepaald doel:
  - Dat doel is Zijn eer
    - *Psalm 33:6 (Datheen) Dat Hij eens besluit t' Zijner ere. Zal zonder hindering voortgaan.*
  - Tot troost van Zijn volk
    - *Matth. 6:8: want uw Vader weet wat gij van node hebt, eer gij Hem bidt.*
  - Tot schrik van de goddelozen
    - *Jer. 32:19: Groot van raad en machtig van daad (want Uw ogen zijn open over alle wegen der mensenkinderen, om een iegelijk te geven naar zijn wegen en naar de vrucht zijner handelingen);*
  - Tot bewondering van Zijn wijsheid
    - *Rom. 11:33: O diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis Gods! He ondoorzoekelijk zijn Zijn oordelen, en onnaspeurlijk Zijn wegen!*

Van Gods eigenschappen (mededeelbaar) (27)

1. Gods kennis of verstand

- *Wat is het verschil tussen wetenschap en wijsheid?*
  - Wetenschap: Hij kent alle dingen
  - Wijsheid: Hij werkt en handelt doelbewust naar zijn soeverein welgevallen en tot Zijn eer

- **Wat is 'middelkennis'?** (v/a 21)
  - De vervulling van Gods besluiten zou afhangen af van de vrije wil van de mens
  - Door Zijn kennis weet God welke keus de mensen zullen maken

  - Remonstranten e.a. stellen het zo voor:
    - God besluit de mens genade aan te bieden op voorwaarde van geloof en bekering
    - De mens bepaalt zelf of aan die voorwaarden voldaan wordt
    - God voorziet op grond van Zijn kennis wie aan die voorwaarden zal voldoen

Van Gods eigenschappen (mededeelbaar) (28)

- Middelkennis (vervolg)
- Deze opvatting wordt in Dordtse Leerregels afgewezen
  - *DL.I.9: Deze zelfde verkiezing is geschied, niet uit het voorgezien geloof en gehoorzaamheid des geloofs, heiligheid, of enige andere goede hoedanigheid of geschiktheid, als een oorzaak of voorwaarde, tevoren vereist in den mens die verkoren zou worden*
- ‘Middelkennis’ vindt ook geen grond in de Bijbel
  - Wat God besluit zal volkomen vervuld worden
    - *Psalm 33:6 (Datheen) Dat Hij eens besluit t' Zijner ere. Zal zonder hindering voortgaan.*
  - In alle dingen
    - *Matth. 10:29: Worden niet twee musjes om een penningsken verkocht? En niet één van deze zal op de aarde vallen zonder uw Vader.*
  - Ook in het zaligen van Zijn uitverkorenen
    - *Rom. 8:30: En die Hij tevoren verordineerd heeft, dezen heeft Hij ook geroepen; en die Hij geroepen heeft, dezen heeft Hij ook gerechtvaardigd; en die Hij gerechtvaardigd heeft, dezen heeft Hij ook verheerlijkt.*

Van Gods eigenschappen (mededeelbaar) (29)

- Middelkennis (vervolg)
- De zgn 'middelkennis' is een ernstige dwaling
  - Maakt Gods besluit afhankelijk van de vrije wil van de mens
    - *Leus van de remonstrant:*
      - *Dat ik zalig kan worden heb ik aan God te danken. Dat ik zalig word heb ik aan mezelf te danken.*
  - Maakt God in feite ondergeschikt aan de mens
    - *Rom. 9:20: Maar toch, o mens, wie zijt gij, die tegen God antwoordt? Zal ook het maaksel tot dengene die het gemaakt heeft, zeggen: Waarom hebt gij mij alzo gemaakt?*
  - Is in strijd met Gods Woord.
    - *Jer. 10:23: Ik weet, o HEERE, dat bij den mens zijn weg niet is; het is niet bij een man die wandelt, dat hij zijn gang richte.*
      - » Kant. 6: Dat is, zijn voornemen en doen niet in zijn macht is.

Van Gods eigenschappen (mededeelbaar) (30)

- Middelkennis (vervolg)
- **Geloof in ‘middelkennis’ gevaarlijke dwaling**
  - **Ontkent de geestelijke doodstaat**
    - *Gen. 3:17: want ten dage als gij daarvan eet, zult gij den dood sterven*
      - » Kant. 40: . Versta hiermede drieërlei dood: 1. de lichamelijke met al zijn voorgaande ellenden; 2. de geestelijke dood der ziel; 3. de eeuwige dood, die tegelijk is lichamenlijk en geestelijk
  - **Kent de gevallen mens een vermogen (vrije wil) toe dat hij niet meer heeft.**
    - *Phil. 2:3: Want het is God Die in u werkt beide het willen en het werken, naar Zijn welbehagen.*
- **Gods wetenschap, kennis, verstand volmaakt**
- **Kennis (verstand) van de mens verduisterd**
  - *Openb. 3:17: en gij weet niet dat gij zijt ellendig en jammerlijk en arm en blind en naakt*

Van Gods eigenschappen (mededeelbaar) (31)

- *Huiswerkvragen:*
- *Degenen die een zgn middelkennis stellen beroepen zich op Bijbelteksten (elke ketter heeft immers z'n letter)*
- *Men wijst daarvoor o.a. op:*
  - *Gen. 22:12: want nu weet ik, dat gij godvrezende zijt, en uw zoon, uw enige, van Mij niet hebt onthouden.*
  - *1 Sam. 23:12: Daarna zeide David: Zouden de burgers van Kehíla mij en mijn mannen overgeven in de hand van Saul? En de HEERE zeide: Zij zouden u overgeven.*
- *Hoe verklaren de kanttekeningen op de Statenvertaling deze teksten?*

Van Gods eigenschappen (mededeelbaar) (32)

2. Gods wil

- Geloofsleer onderscheidt:

A. Wil van Gods besluit of de verborgen wil (v/a 23)

B. Wil van Gods bevel of geopenbaarde wil (v/a 24)

- Onderverdeling Gods wil:

1) Gods Rechtvaardigheid (v/a 26 - 30)

a) Waarachtigheid

b) Getrouwheid

2) Gods Goedheid

a) Liefde (v/a 33)

b) Genade (v/a 34 en 35)

c) Barmhartigheid (v/a 36)

d) Lankmoedigheid (v/a 37)

3) Gods Heiligheid (v/a 38)

Van Gods eigenschappen (mededeelbaar) (33)

- Er is in God maar een wil
  - Hij beoogt en wil Zijn eigen eer
    - *Spr. 16:4a: De HEERE heeft alles gewrocht om Zijns Zelfs wil.*
    - » *Kant. 10: Dat is, om Zijner eer wil; te weten, opdat in al Zijn werken klaarlijk schijnen zou Zijn wijsheid, macht, goedheid, rechtvaardigheid en al Zijn andere Goddelijke eigenschappen.*
- Zijn wil is de oorzaak van alles wat gebeurt.
  - Zowel het goede als het kwade
    - *Dan. 4:35 en Hij doet naar Zijn wil met het heir des hemels en de inwoners der aarde,*
  - Ook het kwade!
    - Tot verheerlijking van Zijn naam
      - *Rom. 9:18: Zo ontfermt Hij Zich dan diens Hij wil, en verhardt dien Hij wil.*
    - Tot straf van de goddelozen
      - *Amos 3:6: Zal de bazuin in de stad geblazen worden, dat het volk niet siddere? Zal er een kwaad in de stad zijn, dat de HEERE niet doet?*

Van Gods eigenschappen (mededeelbaar) (34)

2. Gods wil (vervolg)

- Als alles besloten is, wat kan de mens nog doen??

– Bijbel verbiedt deze ‘discussie’:

- *Rom. 9:20-21: Maar toch, o mens, wie zijt gij, die tegen God antwoordt? Zal ook het maaksel tot dengene die het gemaakt heeft, zeggen: Waarom hebt gij mij alzo gemaakt? Of heeft de pottenbakker geen macht over het leem, om uit denzelfden klomp te maken het ene een vat ter ere, en het andere ter onere?*

- Leer van het noodlot is onbijbels (heidens en islamitisch fatalisme)
- Onderscheid in v/a 22 wijst de juiste weg

– Gods wil bestaat voor mens uit twee delen

- Gods besluit dat ons (nog) niet geopenbaard is
- Gods bevel dat Hij ons heeft bekend gemaakt

- *Deut.29:29: De verborgen dingen zijn voor den HEERE onzen God, maar de geopenbaarde zijn voor ons en voor onze kinderen tot in eeuwigheid, om te doen al de woorden dezer wet*

Van Gods eigenschappen (mededeelbaar) (35)

2. Gods wil (vervolg)

A. Wil van Gods besluit of de verborgen wil (v/a 23)

- Gods voornemen of besluit van eeuwigheid, wat in de tijd volkomen uitgevoerd zal worden
  - *Efe. 1:11 ..... naar het voornemen Desgenen Die alle dingen werkt naar den raad van Zijn wil;*
- Kan een mens tegen deze wil ingaan en toch niet zondigen?
  - Ja. De Bijbel kent geeft hiervan voorbeelden
    - 2 Sam. 7:1 verg. met 2 Kron. 6:8: Davids voornemen een tempel te bouwen
    - Hand. 16;6-7: Paulus die verhinderd werd in Klein Azie te blijven prediken
- Een mens kan de wil van Gods besluit uitvoeren en toch zondigen
  - Gen. 45:8 verg. met Gen. 50:20: Verkoop van Jozef
  - Hand. 2:23 verg. Hand. 4:27-28:: Kruisiging van Christus

Van Gods eigenschappen (mededeelbaar) (36)

2. Gods wil (vervolg)

B. Wil van Gods bevel of geopenbaarde wil (v/a 24)

- Deze wil heeft God de mens bekend gemaakt
  - *Matth. 7:21: Niet een iegelijk die tot Mij zegt: Heere, Heere! zal ingaan ...maar die daar doet den wil Mijns Vaders, ...*
  - Rom. 12:2: En wordt dezer wereld niet gelijkvormig, maar wordt veranderd door de vernieuwing uws gemoeds, opdat gij moogt beproeven welke de goede en welbehagende en volmaakte wil van God is.
- Aan deze wil moeten alle mensen voldoen (v/a 25)
  - *Pred. 12:13: Vrees God en houd Zijn geboden, want dit betaamt allen mensen.*
- Aan deze wil kunnen wij niet voldoen
  - *H.C. v/a 8: Maar zijn wij alzo verdorven, dat wij ganselijk onbekwaam zijn tot enig goed en geneigd tot alle kwaad? Antw. Ja wij ; tenzij dan dat wij door den Geest Gods wedergeboren worden.*
- en willen wij niet voldoen
  - *Math. 23:37: en gijlieden hebt niet gewild.*

Van Gods eigenschappen (mededeelbaar) (37)

2. Gods wil (vervolg)

- God eist terecht dat we aan Zijn geopenbaarde wil voldoen (v/a 25)
  - Hij heeft ons zo geschapen dat we het konden
    - *Pred. 7:29: dat God den mens recht gemaakt heeft, maar zij hebben vele vonden gezocht.*
    - Kant. 68: En zij zoeken ze nog, dewijl zij van dien heerlijken staat afgevallen zijn, in denwelken zij geschapen en van God gesteld waren.
  - De wil van Zijn besluit is ons onbekend (Gen.29:29)
- Men eigen ondergang bewerken en toch Gods wil uitvoeren
  - Zie Farao (Ex. 11 en 13) en Judas Matth. 26 en Luk.22)
- Toch slechts een wil bij God!
  - Zie geloofsbeproeving van Abraham (Gen.12)
    - *Rom. 8:28: En wij weten dat dengenen die God liefhebben, alle dingen medewerken ten goede, namelijk dengenen die naar Zijn voornemen geroepen zijn.*

Van Gods eigenschappen (mededeelbaar) (38)

2. Gods wil (vervolg)

- Tot de wil van God behoren:

1) Gods rechtvaardigheid, 2) goedheid en 3) heiligheid

1) Gods rechtvaardigheid

a) Als God

- Vloeit voort uit Zijn heiligheid

- Vergelijk Joh. 17:1 met Joh 17:25

- *Joh.17: 1 en Ik kom tot U. Heilige Vader,*

- *Joh. 17:25: Rechtvaardige Vader, de wereld heeft U niet gekend*

- Daardoor haat en straft Hij de zonde (v/a 26)

- *Psalm 5:7: Gij zult de leugensprekers verdoen; van den man des bloeds en bedrogs heeft de HEERE een gruwel.*

- Daardoor moet Hij die haten en straffen (v/a 27)

- *H.C. v/a 11: daarom zo eist Zijn gerechtigheid dat de zonde, welke tegen de allerhoogste Majesteit Gods gedaan is, ook met de hoogste, dat is met de eeuwige straf aan lichaam en ziel gestraft worde.*

Van Gods eigenschappen (mededeelbaar) (39)

2. Gods wil (vervolg)

1) Gods rechtvaardigheid

b) Als Koning

- regeert Hij de schepping met volkomen rechtvaardigheid en waarachtigheid
  - *Deut. 32:4: Hij is de Rotssteen, Wiens werk volkomen is; want al Zijn wegen zijn gericht. God is waarheid en is geen onrecht; rechtvaardig en recht is Hij.*

c) Als Wetgever

- heeft Hij ons wetten gegeven als levensnorm
  - *Gal. 3:10: Vervloekt is een iegelijk die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen.*
- Deze wetten kennen wij uit Zijn Woord
- Zijn ook ingeschapen
  - *Rom. 2:14: Want wanneer de heidenen, die de wet niet hebben, van nature de dingen doen die der wet zijn, dezen de wet niet hebbende, zijn zichzelf een wet*

Van Gods eigenschappen (mededeelbaar) (40)

2. Gods wil (vervolg)

1) Gods rechtvaardigheid

d) Als Rechter spreekt Hij recht

– Gen. 18:25: zou de Rechter der ganse aarde geen recht doen?

- **Belonend**

– *Rom. 6:23: Want de bezoldiging der zonde is de dood, maar de genadegift Gods is het eeuwige leven*

– H.C. v/a 63: Deze beloning geschiedt niet uit verdienste, maar uit genade

- **Straffend en wrekend**

– *Rom. 2:8: Maar dengenen die twistgierig zijn, en die der waarheid ongehoorzaam, doch der ongerechtigheid gehoorzaam zijn, zal verbolgenheid en toorn vergolden worden;*

- **Waarom straffen? Om tot bekering op te wekken!**

– *Jer. 36:3: Misschien zullen die van het huis van Juda horen al het kwaad dat Ik hun gedenk te doen; opdat zij zich bekeren een iegelijk van zijn bozen weg, en Ik hun ongerechtigheid en hun zonde vergeve.*

Van Gods eigenschappen (mededeelbaar) (41)

2. Gods wil (vervolg)

1) Gods rechtvaardigheid als d) Rechter (vervolg)

• God *moet* de zonde straffen (v/a 27)

– Is eigen aan Gods volmaakte natuur

– *Nahum 1:2: Een ijverig God en een Wreker is de HEERE, een Wreker is de HEERE en zeer grimmig; een Wreker is de HEERE aan Zijn wederpartijders, en Hij behoudt den toorn aan Zijn vijanden.*

– Is verbonden aan Zijn Naam

– *Exo 34:7: Die den schuldige geenszins onschuldig houdt,*

– Vloeit voort uit Zijn heiligheid (zie sh. 38)

– Is in ons geweten ingedrukt

– *Rom. 1:32 Dewelke, daar zij het recht Gods weten*

– *Kantt. 78: Dat is, daar hun een onderscheid tussen goed en kwaad van God in de natuur is ingeplant, en een gevoelen van de straf die God over het kwaad wil oefenen,*

Van Gods eigenschappen (mededeelbaar) (42)

2. Gods wil (vervolg)

- Gods rechtvaardigheid als d) Rechter (vervolg)
- Ligt God onder dwang om te moeten straffen?
  - In het geheel niet (v/a 28)
    - Als God niet zou straffen zou Hij zichzelf verloochenen
      - *2 Tim. 2:13: Hij blijft getrouw; Hij kan Zichzelf niet verloochenen.*
  - Daarom kan God ook geen 'gratie' verlenen
    - Zijn rechtvaardigheid eist voldoening (v/a 29)
      - *Hebr. 9:22: en zonder bloedstorting geschiedt geen vergeving.*
  - Hoe kan Hij de zonden van Zijn volk dan ongestraft laten? (v/a 30)
    - Voor de zonden van Zijn volk heeft Christus volledig voldaan
      - *Jes. 53:5 de straf die ons den vrede aanbrengt, was op Hem,*

Van Gods eigenschappen (mededeelbaar) (43)

2. Gods wil – rechtvaardig als d) Rechter (vervolg)

- Korte toelichting op 3 begrippen

1. Wraakvorderende gerechtigheid

- Als de zonde wordt begaan, wordt de straf geëist

2. Wraakoefende gerechtigheid

- Als de straf wordt toegepast

3. Lankmoedigheid (komt nog aan de orde bij v/a 37)

- Is de tijd tussen het moment dat de zonde begaan wordt en het moment dat de straf toegepast wordt.

- Eenmaal zullen wij allen voor de rechtvaardige Rechter moeten verschijnen.

- Huiswerkvraag

- *Hoe verhoudt Gods rechtvaardigheid zich met het laten dragen van de straf door een onschuldige, de Heere Jezus Christus?*

Van Gods eigenschappen (mededeelbaar) (44)

2. Gods wil (vervolg)

2) Gods goedheid

- Hij is de Bron van alle goed
  - Algemeen voor alle schepselen
    - *Matth. 5:45: want Hij doet Zijn zon opgaan over bozen en goeden, en regent over rechtvaardigen en onrechtvaardigen.*
  - Bijzonder voor de uitverkorenen
    - *Psalm 73:1: Immers is God Israël goed, dengenen die rein van hart zijn.*
- Algemene en bijzondere goedheid:
  - a) Zijn liefde = Zijn innerlijke genegenheid tot schepselen
    - Algemeen: alle schepselen
      - *Job 25:3: En over wien staat Zijn licht niet op?*
    - Bijzonder: Zijn uitverkorenen
      - *Joh. 16:27: Want de Vader Zelf heeft u lief, dewijl gij Mij liefgehad hebt*

Van Gods eigenschappen (mededeelbaar) (45)

2. Gods wil (vervolg)

- Algemene en bijzondere goedheid:

b) Zijn genade = ontzegt het schepsel alle recht (v/a 34)

- Algemeen: alle schepselen

- 1 Tim. 4:10: omdat wij gehoopt hebben op den levenden God, Die een Behouder is aller mensen, ...

- Bijzonder: Zijn uitverkorenen

- *1 Tim. 4:10 ... maar allermeeest der gelovigen.*

- Onderscheid algemene genade – bijzondere genade wordt aan eind van deze les nader behandeld (v/a 35)

c) Zijn barmhartigheid = onverdiende hulp verschaffen)

- Algemeen: alle schepselen

- *Psalm 145:9: De HEERE is aan allen goed, en Zijn barmhartigheden zijn over al Zijn werken.*

- Bijzonder: Zijn uitverkorenen (v/a 36)

- 1 Petr. 1:3: Die naar Zijn grote barmhartigheid ons heeft wedergeboren tot een levende hoop,

Van Gods eigenschappen (mededeelbaar) (46)

2. Gods wil (vervolg)

- Algemene en bijzondere goedheid:

- d) Zijn lankmoedigheid = uitstel van de straf (v/a 37)

- Algemeen: alle schepselen

- *Rom. 9:22: met veel lankmoedigheid verdragen heeft de vaten des toorns, tot het verderf toebereid;*

- Bijzonder: Zijn uitverkorenen

- *2 Petr. 3:15: En acht de lankmoedigheid onzes Heeren voor zaligheid;*

- » Kantt. 58: Namelijk die Hij gebruikt, Zijn toekomst ten oordeel uitstellende, om den mensen tijd te geven tot bekering.

- Zijn Goedheid (liefde, genade, barmhartigheid en lankmoedigheid)

- Is gericht op Zijn eer

- *Jes. 48:9: Om Mijns Naams wil zal Ik Mijn toorn langer uitstellen, en om Mijns roems wil zal Ik, u ten goede, Mij bedwingen, opdat Ik u niet afhouwe.*

Van Gods eigenschappen (mededeelbaar) (47)

- Algemene en bijzondere genade (v/a 35):

1) Algemene genade

a) Aards - tijdelijke goederen

- Uiterlijke lichamelijke en tijdelijke verhoudingen en goederen
- Gaat zonder onderscheid over alle mensen
- **Is samengevat in het verbond met Noach**
  - *Jes. 54:9: Want dat zal Mij zijn als de wateren Noachs, toen Ik zwoer dat de wateren Noachs niet meer over de aarde zouden gaan; also heb Ik gezworen dat Ik niet meer op u toornen, noch u schelden zal.*

b) De eeuwige bestemming van de mens

- De uitwendige roeping
  - Algemeen voor degenen die onder het licht van het Evangelie leven en uiterlijk godsdienstig zijn
    - *Titus 2:11: Want de zaligmakende genade Gods is verschenen aan alle mensen,*
      - » Kantt.31: Dat is, allerlei soorten van mensen, mannen, vrouwen, ouden, jongen, vrijen en dienstbaren, gelijk uit het voorgaande blijkt

Van Gods eigenschappen (mededeelbaar) (48)

1) Algemene genade

- Wordt beteugelende of intomende genade genoemd
- Is de oorzaak dat er in de samenleving nog orde en regel is
  - *Psalm 36:6-7: O HEERE, Uw goedertierenheid is tot in de hemelen; Uw waarheid tot de bovenste wolken toe. Uw gerechtigheid is als de bergen Gods, Uw oordelen zijn een grote afgrond; HEERE, Gij behoudt mensen en beesten.*
    - » Kantt. 8: Dat is, Uw raad en regering of wijze van doen, die Gij houdt zo in het gemeen als in het bijzonder over de uitverkorenen en verworpenen, is ondoorgrondelijk.
- Algemene genade is vrucht van Gods goedheid
  - Niet van Christus verdienste
  - Verworpenen hebben daar geen deel aan
    - Joh. 17:9: Ik bid niet voor de wereld, maar voor degenen die Gij Mij gegeven hebt.
- De onderwerpen in de Raad des Vredes, waarvoor Christus Zich tot Borg en Middelaar gesteld had, waren de uitverkorenen en niet alle schepselen

Van Gods eigenschappen (mededeelbaar) (49)

1) Bijzondere genade (v/a 35)

- Onderwerpen: de gevallen uitverkorenen waar Christus Zich als Borg en Middelaar voor heeft gesteld
  - *Hebr. 10:7: Zie, Ik kom (in het begin des boeks is van Mij geschreven), om Uw wil te doen, o God.*
- Wat is voorkomende, inwerkende en achtervolgende genade (zie antw. 35)
  - Dit onderscheid is ontleend aan Augustinus
    - Hiervan is misbruik gemaakt alsof genade van de medewerking van de mens zou afhangen
  - Volgens Calvijn leert Augustinus hiermee:
    - Dat God medewerkende volbrengt, hetgeen Hij werkende begint; en dat dit een en dezelfde genade is (Inst. 2.3.11)
      - Phil. 2:13: Want het is God Die in u werkt beide het willen en het werken, naar *Zijn* welbehagen.
      - *DL 3/4:12: En alsdan ..... werkt hij ook zelf. Waarom ook terecht gezegd wordt dat de mens, door de genade die hij ontvangen heeft, gelooft en zich bekeert.*

Van Gods eigenschappen (mededeelbaar) (50)

- Voorkomende, inwerkende en achtervolgende genade
  - Samenvattend:
  - Voorkomende genade = komt tot hen
    - *Psalm 79:8: haast U, laat Uw barmhartigheden ons voorkomen*
  - Inwerkende genade = werkt in hen
    - *2 Thess. 1:11. Dat God het welbehagen Zijner goedheid, en het werk des geloofs, in ons vervult met kracht*
  - Achtervolgende genade = blijft in hen
    - *Hebr. 13:5: Ik zal u niet begeven en Ik zal u niet verlaten.*
- De bijzondere genade omvat weldaden
  - Verkiezing tot zaligheid (Efe1:4-6)
  - Verlossing door Christus' genoegdoening (Joh. 1:17)
  - Krachtdadige roeping en wedergeboorte (Rom. 8:29-30)
  - Rechtvaardigmaking (Rom. 3:24)
  - Heiligmaking (Hebr. 10:29)

Van Gods eigenschappen (mededeelbaar) (51)

- Gods hoogheid en heiligheid is aan de orde geweest bij Gods rechtvaardigheid (v/a 38)

3. Gods macht = almacht (v/a 31)

– Volstreckte heerschappij

- *Psalm 135:6: Al wat den HEERE behaagt, doet Hij, in de hemelen en op de aarde, in de zeeën en alle afgronden.*

– Aan niets of niemand verantwoording schuldig

- *Job 33:13: Waarom hebt gij tegen Hem getwist? Want Hij antwoordt niet van al Zijn daden.*

» Kantt. 22: De zin is, dat God van al Zijn doen ons geen rekenschap geeft, noch ook gehouden is te geven.

- Een volstreckte of onbepaalde macht voor Zijn besluit

- *Matth. 3:9: Want ik zeg u, dat God zelfs uit deze stenen Abraham kinderen kan verwekken*

- Een bepaalde of geordineerde macht waardoor Hij alles wat Hij besloten heeft ook kan uitvoeren

- *Jes. 46:10: Mijn raad zal bestaan en Ik zal al Mijn welbehagen doen;*

Van Gods eigenschappen (mededeelbaar) (52)

3. Gods macht = almacht (v/a 31)

- Is er iets wat God *niet* kan?
  - Ja! Hij kan niets doen wat tegen Zijn volmaaktheid ingaat omdat Hij dat ook niet wil
  - Niets tegen Zijn eeuwig besluit (Jes. 46:10)
  - Niets wat strijdt met Zijn volmaaktheid (2 Tim. 2:13)
  - Niet liegen noch bedriegen (Tit. 1:2 en Hebr. 6:18)
  - Niet sterven. Dit zou een onvolmaaktheid zijn (v/a 32)
- Zijn almacht:
  - Kan door geen schepsel beperkt worden
    - *Jes. 45:9: Zal ook het leem tot zijn formeerder zeggen: Wat maakt gij?*
  - Wordt op menselijke wijze voorgesteld
    - *Jes. 59:1: Zie, de hand des HEEREN is niet verkort, dat zij niet zou kunnen verlossen*

Van Gods eigenschappen (mededeelbaar) (53)

3. Gods macht = almacht (vervolg)

- Door Zijn almacht:

- Regeert, onderhoudt en bestuurt Hij alles

- *Jes. 40:28: Hebt gij niet gehoord dat de eeuwige God, de HEERE, de Schepper van de einden der aarde, noch moede noch mat wordt?*

- Straft Hij de goddelozen

- *Jes. 11:4: doch Hij zal de aarde slaan met de roede Zijns monds, en met den adem Zijner lippen zal Hij den goddeloze doden.*

- Trekt Hij de uitverkorenen tot Zich

- *Psalm 110:3: Uw volk zal zeer gewillig zijn op den dag Uwer heirkraft*

- In de weg van wedergeboorte of herschepping

- En bewaart hen voor alle gevaren

- *Psalm 84:12: Want God de HEERE is een Zon en Schild; de HEERE zal genade en ere geven; Hij zal het goede niet onthouden dengenen die in oprechtheid wandelen.*

Van Gods eigenschappen (mededeelbaar) (54)

3. Gods macht = almacht (vervolg)

- Wat is de betekenis van Gods almacht voor ons?

- Schrik voor de goddelozen

- *Ps. 76:4: Gij, vreeslijk zijt Gij in 't gericht;
Wie zal bestaan voor Uw gezicht?*

- Troost voor de wedergeborenen

- *2 Tim. 4:8: Voorts is mij weggelegd de kroon der rechtvaardigheid,
welke mij de Heere, de rechtvaardige Rechter, in dien dag geven
zal; en niet alleen mij, maar ook allen die Zijn verschijning liefgehad
hebben.*

Huiswerkvraag

- Wat is het hoofdbezwaar tegen de voorstelling dat de algemene genade door Christus verdiend zou zijn?